

kamarin edellä mainituksi ajaksi ja edellä mainituin ehdoin vuokraamaan sekä parvekkeen että kulmahuoneen, ja oli sopimus katsottava pidennetyksi vuodeksi eteenpäin, ellei sitä jommaltakummalta taholta sanottu irti ennen maaliskuun 1 p:ää.

4. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

Luettelo kaupungin maatiluksista, huvila-alueista y. m. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti ¹⁾ kamarin kääntymään sopivan ja asiaa harrastavan henkilön puoleen, joka kamarin valvonnan alaisena keräisi tarpeelliset tiedot täydellisen ja luotettavan luettelon aikaansaamiseksi kaupunginasemakaavan ulkopuolella olevista kaupungille kuuluvista maatiluksista, huvila-alueista ja paikoista, ja myönsi tähän tarkoitukseen enintään 1,000 markan määrärahan.

Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmus. Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehiksi kaupunginvaltuusto valitsi ²⁾ vtt Höijerin ja Grönqvistin sekä heidän varamiehekseen vtn Tallqvistin.

Vesijohdon lottaminen kunnalliseen sairaalaan. Kaupungininsinöörin esityksestä, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ Lugnet-huvilan alueelle rakennettavaksi määrätyn kunnallisen sairaalan tarpeen tyydyttämiseksi antaa jatkaa kaupungin vesijohtoa Lastenkodinkadun alitse Ruoholahdenkadulta Työmiehenkadulle sekä myöntää tähän tarkoitukseen 5,100 markan määrärahan.

Vesipostien järjestäminen Länt. viertotien varrelle. Lukuisten Länt. viertotien varrella sijaitsevien huvilain omistajain maistraatille esittämän anomuksen, että mainitun viertotien tienoille järjestettäisiin joitakin pääasiallisesti vähävaraisen väestön käytettäväksi tarkoitettuja maksuttomia vesiposteja, kaupunginvaltuusto ensin lähetti ⁴⁾ sen talousarviovaliokuntaan tämän mietinnössään ⁵⁾ antaman epäävän lausunnon mukaisesti vuoden 1884 talousarvion järjestelyssä hylkäsi ⁶⁾.

Aleksanterinkadun tason korottaminen y. m. Maistraatin kaupunginvaltuustolle tekemän esityksen, joka koski Aleksanterinkadun täyttämistä, loivasti kaltevien ajoteiden järjestämistä sen jälkeen tältä kadulta pitkin alempana sijaitsevia Kluuvi- ja Mikaelinkatuja sekä viemärikanavain rakentamista mainittuihin katuihin, mihin esitykseen liittyi yhteensä 47,000 markkaan päättyvä kustannusarvio, valtuusto ensin lähetti ⁴⁾ talousarviovaliokuntaan. Tämän mietinnössään ⁵⁾ puollettua määrärahan myöntämistä puheena olevaan tarkoitukseen valtuusto talousarvion käsittelyssä päätti ⁷⁾ ottaa kaupungin vuoden 1884 talousarvioon 26,460 markan suuruisen määrärahan Aleksanterinkadun täyttämiseen ja 20,540 markan määrärahan viemärikanavain rakentamiseen Aleksanterin-, Kluuvi- ja Mikaelinkatuihin.

Erinäisten Senaatintorin ja Fabianinkadun osain uudestikiveäminen. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾, että vuoden varrella suoritettavaksi määrätty Senaatintorin osan ja Esplanaadikatujen välisen Fabianinkadun uudestikiveämiseen oli käytettävä lajiteltuja, tasa-

¹⁾ Valt. pöytäk. 25 p. syysk. 4 §. — ²⁾ S:n 9 p. tammik. 2 §. — ³⁾ S:n 5 p. kesäk. 13 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. jouluk. 2 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 2 §. — ⁷⁾ S:n 29 p. jouluk. 1 §. — ⁸⁾ Valt. kirjekopio 6 p. maalisk.

suuruisia kiviä, jotka oli järjestettävä säännöllisiin riveihin, ja myönsi tähän tarkoitukseen talousarvioon merkittyjen varojen lisäksi 3,670 markan määrärahan.

Kauppatorin osan uudestikiveäminen. Kaupungininsinöörin esityksestä rahatoimikamari oli merkinnyt ehdotukseensa vuoden 1884 talousarvioksi 14,000 markan määrärahan Kauppatorin uudestikiveämiseen rantamakaasiinien ja Etel. Makasiinikadun jatkeen väliltä. Talousarvion järjestelyssä valtuusto päätti¹⁾ poistaa tämän määrärahan menosäännöstä.

Erottajan ajoratojen uudestikiveäminen. Maistraatti oli vuonna 1882 tekemällään päätöksellä velvoittanut kaupungin ja muutamat talonmestajat uudestaan kiveämään osuutensa Erottajan yli vievistä ajoradoista. Tämän johdosta ja koska jalkakäytävätkin samalla oli kivettävä uudestaan, rahatoimikamari esitti, että kaupunginvaltuusto kaupungin osalle tulevia tähän kuuluvia töitä varten myöntäisi 14,900 markan suuruisen määrärahan. Koska valtuusto kuitenkin ei ollut saanut tietoa maistraatin päätöksestä, joka oli tehty sen jälkeen kun kamari oli lähettänyt maistraattiin vuoden 1883 talousarvioehdotuksen, mutta ennenkuin maistraatti oli lähettänyt omaa talousarvioehdotustaan valtuustolle, ja koska ei voitu katsoa olevan hyvän tavan mukaista, että vuoden talousarvion vahvistamisen jälkeen tehtiin päätöksiä niin suurista töistä kuin tässä puheena olevasta, joka ei tuntunut olevan pakottavan tarpeen vaatima, valtuusto päätti²⁾ evätä kamarin esityksen, mutta samalla kehoittaa kamaria merkitsemään vuoden 1884 talousarvioehdotukseen kyseisen työn aiheuttaman kustannuksen.

Torikaupan, myyntipaikkamaksujen taksain y. m. järjestäminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1882 lähettänyt³⁾ valiokuntaan rahatoimikamarin laatiman ehdotuksen kaupungin markkinoilla kojuista ja pöydistä suoritettavien maksujen taksoiksi. Vuonna 1883 valiokunta antoi mietintönsä⁴⁾, joka sisälsi torikaupan järjestämissuunnitelman, ehdotukset Kauppatorin ja Lant. rantakadun vakinaisten myyntipaikkojen sekä markkinakojujen ja -pöytien taksoiksi, joihin merkityt maksut olivat tuntuvasti suuremmat kuin kamarin ehdotuksessa, sekä laskelmia niistä tuloista, jotka saattoivat kertyä kaupungille näistä maksuista. Mietintö, johon liittyi kaksi Kauppatorin ja Lant. rantakadun myyntipaikkain sijaintia valaisevaa asemapiirrosta, lähetettiin⁵⁾ valiokunnan ehdotuksesta kamariin, joka sen jälkeen antoi valtuustolle sekä omansa että poliisikamarin lausunnon⁶⁾ asiasta. Sen jälkeen kun nämä lausunnot oli julkaistu⁶⁾ painosta, valtuusto palautti⁷⁾ asian valiokuntaan. Uudessa mietinnössään⁸⁾, jossa vastattiin joihinkin rahatoimikamarin ja poliisikamarin valiokunnan ehdotusta vastaan tekemiin muistutuksiin, valiokunta esitti, että valtuusto periaatteellisesti hyväksyen valiokunnan ehdotuksen kaupungin vakinaisen torikaupan järjestämisestä kehoittaisi rahatoimikamaria ja poliisikamaria ryhtymään toimenpiteisiin ehdotuksen täytäntöönpanemiseksi sikäli kuin olosuhteet ja saatu kokemus tekivät sen mahdolliseksi, kuitenkin rahatoimikamarin ehdottamin, paikoille määrättyjen maksujen kanta-aikaa koskevin muutoksin; sen ohessa tuli valtuuston maistraatin välityk-

¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 1 §. — ²⁾ Valt. kirjekopio 6 p. maalisk. — ³⁾ Ks. s. 230. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 3. — ⁵⁾ Ks. »Handlingar i frågan om faststäl-
lande av taxor för fasta försäljningsplatser å stadens torg». Helsingfors 1883.» (Pain.
ilman numeroa.) — ⁶⁾ Valt pöytäk. 15 p. toukok. 9 §. — ⁷⁾ S:n 5 p. kesäk. 3 §. —
⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 9. —

sellä anoa läänin kuvernööriltä vahvistusta valiokunnan ehdotuksen mukaisesti laaditulle Kauppatorilla ja Länt. rantakadulla Eteläsatamassa olevien vakinaisten myyntipaikkain taksalle.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto puolestaan hyväksyi¹⁾ valiokunnan ensimmäiseen mietintöön sisältyneet taksat ja muut torikaupan järjestämistä koskevat ehdotukset. Sen ohessa valtuusto päätti:

anoa maistraatilta toimenpidettä läänin kuvernöörin vahvistuksen hankkimiseksi valtuuston vahvistamille sekä vakinaisten torimyyntipaikkain että markkinakojujen ja -pöytien taksoille;

jättää rahatoimikamarin ja poliisikamarin toimeksi ryhtyä toimenpiteisiin torikaupan järjestämiseksi valtuuston päätöksen mukaisella tavalla, sikäli kuin olosuhteet ja saatu kokemus tekivät sen mahdolliseksi;

että eri myyntipaikkain rajat oli merkittävä tasakivellä; sekä

että myyntipaikoista suoritettavien maksujen veloitus ja kanto oli toimitettava ennakolta puolivuositain touko- ja marraskuussa.

Töölönlahden ympäri rakennettavan aloitetun tien rakentaminen valmiiksi ja sillan rakentaminen rautatien yli. Vtn Lindforsin tekemän ehdotuksen, että kaupungin vuoden 1884 menosääntöön otettaisiin 8,000 markan määräraha aloitetun Töölönlahtea kiertävän tien rakennustyön lopettamista varten n. s. Forsbergin kartan²⁾ mukaisesti ja sillan rakentamiseksi rautatien yli mainitun lahden pohjoispuolelle, kaupunginvaltuusto lähetti³⁾ talousarviovaliokuntaan. Tämän mietinnössään⁴⁾ ehdotettua, että näiden töiden suorittaminen jätettäisiin seuraavaan vuoteen, valtuusto talousarvion järjestelyssä päätti⁵⁾ antaa rahatoimikamarille tehtäväksi laadittua ja esittää valtuustolle ehdotuksen rautarakenteisen sillan rakentamisesta Töölönlahden rannalla olevan rataleikkauksen yli ja rantaa myöten rakennettavaksi suunnitellun tien johtamisesta vastedes tämän sillan yli.

Länt. viertotien jalkakäytävän jatkaminen. Lukuisten Länt. viertotien varrella olevien huvilain omistajain maistraatille tekemän anomuksen mainitun viertotien jalkakäytävän jatkamisesta kaupunginvaltuusto lähetti⁶⁾ talousarviovaliokuntaan. Tämän talousarvioletinnössään⁴⁾ antaman lausunnon mukaisesti valtuusto talousarvion järjestelyssä päätti⁵⁾ merkitä kaupungin vuoden 1884 menosääntöön 7,800 markan suuruisen määrärahan mainitun jalkakäytävän jatkamiseen Fjälldalalin huvilasta Tavallahden tiehen asti.

Eteläsataman laiturinhaaran uudestirakentaminen. Rahatoimikamarin tekemän esityksen Eteläsataman eteläisen puisen laiturinhaaran muuttamisesta kivilaituriksi n. 193,000 markan suuruisin kustannuksin, mistä määrästä kamari oli merkinnyt 75,000 markkaa vuoden 1884 talousarvioehdotukseen, kaupunginvaltuusto lähetti⁶⁾ talousarviovaliokuntaan. Tämän mietinnössään⁴⁾ ehdotettua, että mainittua määrärahaa ei merkittäisi talousarvioon, valtuusto talousarvion järjestelyssä päätti⁵⁾ evätä kamarin esityksen.

Kaupungin satamalaiturien valaistus. Rahatoimikamarin tekemän esityksen, joka koski kaupungin satamalaiturien y. m. valaistusta, kaupunginvaltuusto pani pöydälle⁷⁾ eikä ottanut sitä käsiteltäväkseen kertomusvuoden kuluessa.

¹⁾ Valt. pöytäk. 13 p. marrask. 15 §. — ²⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 170. — ³⁾ Valt. pöytäk. 11 p. jouluk. 3 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 1 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. jouluk. 2 §. — ⁷⁾ S:n 15 p. toukok. 13 §.

Eteläsataman valaistuksen parantaminen ja uudet mukavuuslaitokset. Laivanpäällikköyhdistyksen tekemän esityksen paremman valaistuksen järjestämisestä Eteläsataman höyrylaivalaitureille ja pahanhajuisen mukavuuslaitoksen poistamisesta siellä olevan keittohuoneen läheisyydestä kaupunginvaltuusto lähetti ¹⁾ rahatoimikamariin. Sen jälkeen antamassaan lausunnossa kamari ehdotti, että mainitun sataman molemmille laiturinhaaroille siellä olevien tavallisten kaasulyhtyjen sijaan asetettaisiin yhteensä neljä uutta lyhtyä, joissa oli n. s. Siemensin regeneratiivi-kaasupolttimet, että puheena oleva mukavuuslaitos poistettaisiin ja hankittaisiin kaksi uutta valurautaista tällaista laitosta, n. s. »Mac Farlanes patent urinals», joista toinen asetettaisiin keittohuoneen luo, toinen Kauppatorin obeliskin läheisyyteen, sekä että uusia lyhtyjä varten myönnettäisiin 1,500 markan ja uusia mukavuuslaitoksia varten 2,500 markan suuruinen määräraha. — Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto mukavuuslaitosten suhteen hyväksyi ²⁾ kamarin ehdotuksen, mutta päätti supistaa sataman valaistukseen kohdistuvat toimenpiteet kahden uuden tavallisen kaasulyhdyn asettamiseen pohjoiselle laiturinhaaralle, jota vastoin piakkoiin uudestirakennettavan eteläisen laiturinhaaran valaistus sai toistaiseksi jäädä ennalleen.

Rantaverhouksen järjestäminen Pitkänsillan ja Siltavuorenrantakadun välille. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1880 päättänyt ³⁾, että venäläisen sotaväen Siltavuorelle tulevan muonamakasiinin edustalle oli rakennettava kivinen laiturin, jonka äärellä vedensyvyys oli 10 à 12 jalkaa, ynnä maihinlaskusilta sekä että tätä laituria jatkettaisiin Pitkäänsiltaan saakka, jolloin vedensyvyys sen ääressä jonkin verran vähenisi. Tämän johdosta kaupungininsinööri oli laatinut työtä varten kustannusarvion, joka päättyi 101,700 markkaan. Kaupungininsinööri huomautti kuitenkin rahatoimikamarille, että laiturin rakentaminen meren pohjan jyrkän kaltevuuden takia aiheutti äärimmäisiä vaikeuksia, minkä tähden hän esitti kamarille, että siitä luovuttaisiin ja Pitkänsillan ja Siltavuorenrannan välille sen sijaan rakennettaisiin hänen laatimansa piirustuksen mukainen rantaverhous, johon käytettäisiin makasiinitontilta louhittavaa kiveä. Rantaverhous ulottuisi makasiinipaikan alapuolella 3 à 5 jalan vedensyvyyteen, sen ulkosivun kaltevuus vaakasuoraa tasoa vastaan olisi 45 astetta ja se päällystettäisiin louhe kivillä, niin että saataisiin tasainen ja suora yläreuna ja ulkopinta. Edelleen siihen olisi järjestettävä joitakin alaskäyntiportaita kiilatusta kivistä. Tämän työn aiheuttamat kustannukset kaupungininsinööri arvioi jotenkin vähäisiksi, eivätkä louhimistöiden urakkarjoukset sen johdosta todennäköisesti sanottavasti kohoaisi. Ottaen huomioon laiturin rakentamiseen liittyvät vaikeudet ja runsaat kustannukset ja kun venäläiset viranomaiset eivät olleet esittäneet mitään ehtoa, joka olisi pakottanut rakentamaan valtuuston päätöksen mukaisen laiturin, rahatoimikamari yhtyi kaupungininsinöörin ehdotukseen. Kamarin esityksestä valtuusto päätti ⁴⁾ luopuen vuonna 1880 tekemästään päätöksestä, että Pitkänsillan ja Siltavuorenrannan välille muonamakasiinia varten suoritettavien louhimistöiden yhteydessä ja käyttäen tällöin saatavaa louhekiveä rakennettaisiin rantaverhous; työ oli muuten suoritettava kaupungininsinöörin ehdotuksen mukaisesti.

¹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. maalisk. 4 §. — ²⁾ S:n 5 p. kesäk. 4 §. — ³⁾ Ks. s. 99. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 20 p. helmik. 20 §.

Viemärijohdon rakentaminen Mauritsinkatuun ja pitkin Uudenmaan pataljoonan kasarmin reunaa. Terveydenhoitolautakunnan tekemän esityksen täydellisen viemärijohdon rakentamisesta Mauritsinkatuun kaupunginvaltuusto lähetti ¹⁾ talousarviovaliokuntaan. Valiokunnan talousarvio-mietinnössään ²⁾ antaman puoltavan lausunnon mukaisesti valtuusto otti ³⁾ kaupungin vuoden 1884 talousarvioon 5,600 markan määrärahan viemärijohdon rakentamiseksi Mauritsinkadun talosta n:o 16 Elisabetinkadulle. Terveydenhoitolautakunnan tämän yhteydessä esittämän toivomuksen Elisabetinkadun ja Elisabetintorin alaisen viemärijohdon rakentamisesta uudestaan, valtuusto valiokunnan ehdotuksen mukaisesti epäsi. Sitä vastoin valtuusto talousarviota järjesteltäessä päätti ³⁾ kehoittaa rahatoimikamaria antamaan laatia ja esittämään valtuustolle Mauritsinkadulta Uudenmaan pataljoonan kasarmin reunaa myöten kulkevan, Elisabetinkadun jatkeen alitse rakennettavan viemärijohdon kustannusarvion.

Aitauksen rakennuttaminen Sörnäsän satamakonttorirakennuksen ympärille. Sörnäsän satamamestarin W. A. Svenssonin tekemän esityksen, joka koski aitauksen rakentamista kaupungin kustannuksella sikäläisen satamakonttorin paikan ympärille niille puolille, joilla sellaista ei vielä ollut, kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin ehdotuksesta epäsi ⁴⁾.

Istutusten järjestäminen Suomen pankin talon luo. Pankkivaltuusmiesten tekemän esityksen, että Suomen pankin talon luo suunnitellut istutukset, jotka pankki oli sitoutunut panettamaan kuntoon, saisi järjestää esitykseen oheistetun asemapiirroksen mukaisesti, ja että kaupunki sen jälkeen ottaisi huolehtiakseen niiden kunnossapidosta, kaupunginvaltuusto lähetti ⁵⁾ rahatoimikamariin. Kamari ei kuitenkaan vuoden varrella antanut asiasta lausuntoa.

Vanhankaupungin myllyn kivimäärän vähentäminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1879 anonut senaatilta ⁶⁾, että Vantaanjoen vesimyllyn kiviparien lukumäärän saisi supistaa kahdeksasta neljään. Vuonna 1883 senaatti myöntyi ⁷⁾ tähän anomukseen.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Kaupunginkassan katsastus. Kaupunginkassaan katsastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁸⁾ vtt Svenssonin ja Kjällmansonin sekä heidän varamieheksään vtn Borgströmin.

Kaupungin irtaimen omaisuuden katsastus. Kaupungin irtaimen omaisuuden katsastusmiehiksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁸⁾ vtt Wecksellin ja Pontán'in sekä heidän varamieheksään vtn Steniuksen.

Kaupungin vuoden 1882 tilien tarkastus. Tilintarkastajain kaupungin vuoden 1882 tilien tarkastuksesta antaman kertomuksen ynnä rahatoimikamarin y. m. viranomaisen sen johdosta antamien selitysten saavuttua kaupunginvaltuustoon valtuusto päätti ⁹⁾ painattaa nämä asiakirjat

¹⁾ Valt. pöytäk. 11 p. jouluk. 2 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ³⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 1 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. maalisk. 10 §. — ⁵⁾ S:n 25 p. syysk. 19 §. — ⁶⁾ Ks. s. 37. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 25 p. syysk. 10 §. — ⁸⁾ S:n 9 p. tammik. 2 §. — ⁹⁾ S:n 19 p. kesäk. 1 §.